

MINISTERIE VAN ONDERWIJS, KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN

AAN
de heer Kors Monster,
Singel 66,
D O R D R E C H T .

STAATSDRUKKER

Uw brief van

Afdeling en nummer

'S-GRAVENHAGE

Onderwerp opdrachten aan componisten
in 1954.

K. bur. M.D.
410356.

15 Mei 1954.

Ik heb het voornemen U een opdracht te verlenen tot het componeren van twee werken voor gemengd koor a capella, waarvoor ik een honorarium in uitzicht zal stellen van f. 500.---

Aan een eventueel te verlenen opdracht zal ik de voorwaarde vering, dat de compositie uiterlijk 15 November 1954 gereed en in mijn bezit moet zijn en dat U eerst na verkregen toestemming mijnerzijds op enigerlei wijze mag publiceren, dat de desbetreffende compositie het resultaat is van een Regeringsopdracht.

Ik stel er prijs op zo spoedig mogelijk van U te vernemen of U een dergelijke opdracht onder de genoemde voorwaarden wilt aanvaarden.

DE MINISTER VAN ONDERWIJS,
KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN,

(Mr J.M.L.Th. Cals).

ADRES: NIEUWE UITLEG 1 - PRINSESSEGRACHT 15, 'S-GRAVENHAGE - TELEFOON: 01700-185090

Verzoeken één onderwerp per brief te behandelen en bij beantwoording afdeling, nummer en datum te vermelden

1163 Chasa Mengelberg. Hof Zuort, Val Sinestra

Chasa Mengelberg

Hartelijke groeten van de
Monsters. Slecht weer.
Toch mooi! Gaat het
goed met herfst en
winter? De herfst
begrijp ik nu beter; nog
even over praten.
Is toch mooi, met klei-
ne tempo - en nuances
verschillen in vloeiend
tempo. Het nieuwe stuk
is klaar. Vandaag 6 uur
gewerkt. Entre cloches
Heel vrolijk - populair
JK Belje Vrijdagavond
op. Kors en Noor.

Foto Feuerstein Scuol-Tarasp-Vulpera, Schweiz Suisse · Reproduktion verboten

HELVETIA

Herrn und Frau
van der Ende-Krouwel.
Tol 6
Schoonhoven
Holland.

Zeer geachte Heer Versteeg.

Met veel instemming vernemen ik Uw voornemen
de „Hymne aan de Zee“ op de plaat vast te leggen.
Van Uw fanfare hoorde ik veel goeds en dacht
er dus alle vertrouwen in te mogen hebben.
Van de „Hymne“ bestaat wel een eigen opname
van de AVRO door de Kon. Mil. Kapel o.l.v R.
van Gperen, maar slechts 2 exemplaren en
dan nog oud en slecht (Een ervan heb ik zelf.)
Ik heb het werk zelf gediniseerd met fanfare (Dordrecht)
en harmonie (Trinsenbeek.)
Ik zou moeilijk een voorkeur kunnen aanduiden.
E laag zou ik op een repetitie komen luisteren.
Ik heb geen partituur momenteel en zou
geen wensen kunnen aanduiden; maar dat
komt wel ⁱⁿ een gesprek met Uw dirigent.
Wilt U mij berichten op welke avond U repeteert
of ik welkom ben en hoe ik in Andel kan komen?
Ik ben nl de enige niet-automobilist in mijn
gezin!
Met vriendelijke groeten en
hoogachtung Laumont.
Tussen 30-4 en 16-5
ben ik weg.

Zeer geacht Heer Klerx.

Dordrecht 16-4-'78

Uw secretaris vroeg mij of ik nog speciale wensen had voor de uitvoering van de Hymne?

Met alle respect voor Uw eigen sealinerings zou ik toch, na veel ervaring (eigen uitvoeringen, mit v. van de Kon. Mil. Kapel en van samenvoeging van KMK + Kon. Marine Kapel in 't Concertgeb. Amsterdam o.l.v. van Yperent ~~en~~ wellicht enige opmerkingen moge maken.

Het tempo is te vlog (verkeerd geschat, ik had een Metr.) Hooquist $\dot{=} 60$. Het stuk moet wijdsheid en bijna religieuze rust uitstralen, vooral Th I, Th II (cijfer 4) en Th III (cijfer 10). Th III, Koraal - en later Heurmarsachtig (door het bas-ritme) moet zelfs niet sneller dan $\# 54$ aangezien het „schrijden” in de Bassen dan haasten wordt.

Bij (13) belangrijke: iets vlottender tempo ($\dot{=} \# 66$), mysterieus - verweg/pp) maar meteen laten voelen dat een climax op til is, het geladene van een onweer op komst. In maat 2 van (13) te hoorn uitent melancholiek Op (14) beginnen op te bouwen maar vooral de laatste maat voor 15 cresc en accell.

(15) Het onweer! Het flitsen van de octaven

een sneller tempo $\text{♩} = 80$ en zeer scherp-
itsend. (Vanlyperen en Josthumus vonden het niet maar het is zo!)
Het mf wellicht 1 maat vroeger? Betere climax
en structuur. en zeer stuwend!

1 maat voor (17) misschien iets allargando?
(17) Wyds-golvende zee in de zon. Tempo iets
majestueuser: $\text{♩} = 72$

Eerste en ♩ mixen. Evenwicht. Effect: bewegend
~~slak~~ vlak en niet te veel uitspringend.

hetzelfde: 3^e maat in (20) met saxen en trombones.
De sax-violen vooral niet tel voor tel danken
maar als doorstromende rustige achterster!

Vanaf (17) de hoofd-melodie steeds op 2^e systeem;
De andere motieven iets verder-weg, omspelinge
Bassen: schrijden!

Van (17) tot (23) zijn geheel, melodisch en
metrisch. Bassen uiterst belangrijk, steeds verder-
weg, zijn geheel met pauken (22) doorstromen.

Vanaf (25) maat $2\left(\frac{4}{4}\right)$, ook weer hier een onheilsvolle
climax laten voervoelen. Grauwe kleur.
De cresc < expressief. (28) stormvlagen < >
Tempo onrustig! Van (29) tot (30) kalmeren;
vooral niet maar meer als één geheel
met aanzetten.

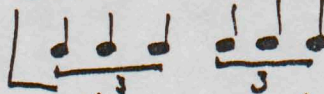
(30) mysterieus, vooral door de omfloersende a^2 ;
iets onrustig nog. Pas op (31) is de rust terug.
De bassen, evenals in het begin, edel en dragend
van toon!

III

Bij (35) maat 2: de kwartnoten volle dis uitspelen, ook de d = in bas. Ook in maat 3.

Ook in (36) tot (37) alle noten uitspelen, ook Deze namijmerende flarden verstild, maar espressivo. (Moeilijk, de avond-sfeer te treffen!)

Ook bij (37) onheilvolle climax, eerst onderhuids, vanaf (38) naar buiten tredend! Onrust!! breed!

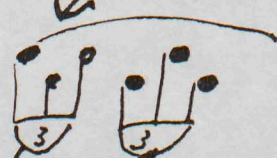

Vn (39) tot (41) de accoorden als een prachtig orgel! De melodie majestueus, vooral bij (40) met trompetten. Vooral edel stijvend! Moet lichtend klinken.

Ervaringen bij uitvoering:

In de combinatie van 8sten en triolen

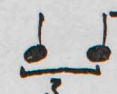
in maat I tot (3) de 8sten ietsje zachter dan triolen.

De bedoeling is dat de combinatie het ritme „verdrinkt” waardoor wijdse onmaatbaarheid ontstaat! Te sterke 8sten stagneren.

Grote melodie-lijnen en vergens 1 2 3 4 | 1 2 3 4 |
Espr in melodie, maar ook bassen zingende tonen.
1 maat voor (3) zeer espr overgang in piston.

Cijfer (4) edele klank! De expressie zweeft
over de 16^e noot naar . De triolen breed!
Voor al niet - maar evenmin .

Bij (4) de 16^e fel klotsen, byna .

Vanaf de 3^e maat in (8) geleidelijk minder
scherp naar tenslotte byna .

Belangrijk is de voortdurende levende
~~intensiteit~~ intensiteit in de toon en het uitspelen.

Ook de kleinere noten.

Steeds grote lijnen, niet in stukken door
1 2 3 4 metrum. Byna $\frac{2}{2}$: $d = 30$.

Kan natuurlijk niet, maar... zweven!!

Bij het aflopen van de climaxen
(om (9) en om (20) tot (22)) blijf de grote melo-
die intens en het uitdeinen van de
motorische figuren ook in grotere lijnen!

Sorry! Deze beschouwing is eigenlijk pas in het
laatste jaar bij me opgekomen.

Langzamere tempi vragen groter innerlijke spanning.
Alle vroegere opvoeringen, ook van mezelf, waren oppervlakkig.
Daarom dit verhaal, met beste wensen
en hoogachtung

DORDRECHT, 27 - 4 - '78

Zeer geachte Heer Versteeg.

Veel dank voor Uw brief.

Alles wat ik lees en vernem van U en van Uw dirigent boezemt mij alle vertrouwen in aan-
gaande ^(de) uitvoering van dit moeilijk te verbeel-
den stuk!

Het mooiste succes behaalde ik met een uitvoering
van de "Hymne" door "Amor Musica" Prinsenbeek
onder mijn leiding! Tijdens dat concert in Ouden-
bosch verklaarde een lid van het plaatselijk orkest
het gevoel te hebben in een oneindige deining
opgenomen te zijn.

Ik hoop dat Uw dirigent zich niet betutteld
of geïriteerd zal voelen door de opmerkingen.
Maar ja, als die kraan open draait blijft hij
lopen!

Ik stel me voor op 22 Mei naar Andel te
komen, ik denk met de trein naar Jorkum
en dan met de ALAD. Als ik maar tyden
Weet en nog terugkan.

Hoogachtend
Rommant

Zeer leachte Fler Klerx.

27-4-7

Gelukkig bent U niet geïrriteerd door mijn beschouwingen etc.

U moet begrijpen dat ik de „Hymne“ 20 jaar geleden voor het laatst dirigeerde en er na vele jaren en andere kijk op heb, vooral door de studie van het dirigeren van Arturo Toscanini, waarover ik voordrachten houd.

Een paar dingen vergat ik nog aan U voor te leggen.

I. De 1e melodie in piston zeer weemoedig;
voor zonsopgang. Een maat voor (2) begint
warmte (c es g bes - accoord) te komen

De trombones vooral breed en niet scherp!

Piston vooral géén „engels“ vibrato maar
meer sacrale sfeer.

Bassen hoogst belangrijk! Lange noten
volledig „uitroemen“. (p.)

Cyfer 3 hoogst lyrisch: intime zang van sopr. sax,
bar. tuba en ten. sax,

versmelten.

In de treurmars (vanaf 2 maten voor (11) tot de 3e maat in (12)) de accoorden uiterst espressivo, vooral de 2^e en 3^e maat in (11). legato.

De accoorden: 2 maten voor (12) zijn eigenlijk smartelijke uitroepen. De nuancering dacht ik als volgt:

4/4 } $\begin{array}{c} b \\ b \end{array} \begin{array}{c} \circ \\ \circ \end{array} \begin{array}{c} \text{4} \\ \text{4} \end{array} \begin{array}{c} b \\ b \end{array} \begin{array}{c} \circ \\ \circ \end{array} \begin{array}{c} \text{4} \\ \text{4} \end{array}$ vlak voor de kwartnoot afnemen,
de kwartnoot volledig uitspelen.

By (13) misterieus : onderhuids moet hier de spanning al aanwezig zijn die in (15) tot uitbarsting komt! By (13) iets vlugger, maar pp. By (15) nóg iets vlugger. Bassen espr.

Wat vindt U ervan: op (17) 2 bekken's langs elkaar
en dit herhalen op (18)? Meer zon!

Ten slotte de 3^e maat in (28) de hoorns 2[#] x achterel
kaar | lijkt me beter.

Het hele stuk van (28) tot (29) zeer dynamisch,
ook het slagwerk

storm en stortzeën -
(ook bekken)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

Met veel excuses
en hoogachtung

~~Long~~